

LAVABOS
BANVERES
WATERS, etc.
de tots tipus i preus
MAGATZEMS
E. CARDONA
LLEIDA

LA JORNADA

DIARI DEL MATÍ

ANY I - Núm. I
Apartat 63

LLEIDA 1 D'OCTUBRE DE 1930

Preu 10 cèntims
Telèfon 414

FABRICA DE MIRALLS
de totes menes amb tots els muntatges
MAGATZEMS
E. CARDONA
LLEIDA

EDITORIAL

QUI SOM

En el nostre manifest anunciant l'aparició de LA JORNADA ho dèiem d'una manera ben terminant: «LA JORNADA serà un diari catalanista, en el sentit substancial del mot, puix els seus homes directores, sensibles a les veus de la terra, aspiren a que Catalunya torni a ésser mestressa dels seus destins.»

Adoptarà davant tots els problemes, sense excepció, una posició netament liberal i democràtica. Prepregnarà per una estructuració federativa de les terres peninsulars, naturalment, dins la forma republicana, com escau als seus ideals liberals i democràtics.

Però, el seu liberalisme no serà pas contemplatiu, ans intervencionista, i, per això, LA JORNADA serà un diari d'esquerra. Així, treballarà constantment, en tots els camps de l'activitat humana, per a instaurar un règim de major justícia, llibertat i respecte a l'home individual i social.

LA JORNADA farà política, en el més ample sentit de la paraula, però no pas política de partit, ni de classe. Per damunt de tots els interessos particulars, i en plena independència i respecte a tots ells, comentarà el fet diari—local, nacional, peninsular i mundial—segons la ideologia que els que se n'han emprés la direcció, han cregut que deu informar la seva vida.

Això en quant als seus directores i redactors. Però amb el desig que les seves planes siguin una tribuna de lliure exposició de tots els matisos catalanistes i esquerrans, els seus col·laboradors actuals i futurs, parlaran, sota la seva responsabilitat, de les coses que creguin d'interès públic.»

Avui, creiem que la nostra millor definició és repetir els mateixos mots.

Lleida té amb ella i les seves comarques un gran contingut esportiu que cal recollir i reflectir. Aquest és el desig nostre i el de nombroses persones que ens n'han exposat la conveniència.

Neixem, sembla, en un moment madur i prenys d'esdeveniments. La nostra missió és, encara, estar a l'espectativa dels fets i ajudar-los en la nostra mesura.

Així, francament i noblement, obrim el nostre contacte amb el públic, ens oferim a la premsa amb la que ens lliga una comunitat d'apreciacions i salutem l'altra.

RAMON XURIGUERA.

Acció Republicana

Inauguració del Casal Central de Barcelona

Fragments del discurs de Rovira i Virgili

«Ve ara l'aspecte de la nostra actitud davant Acció Catalana. L'any 1922, a conseqüència de la Conferència Nacional, fou creada Acció Catalana, en els moments en què la Lliga es trobava fracassada a Madrid, però que constituïa encara l'única força política poderosa a Catalunya. Jo, procedent del camp esquerrista, però amb el sentiment de la personalitat nacional catalana, vaig creure que era el meu deure l'entrar a la novella Acció Catalana. No m'en peneleixo, ni la consciència me n'acusa, perquè estic cert d'haver cooperat a una obra bona: la de dir a la Lliga Regionalista que ja havia fet prou política col·laboracionista en nom del poble de Catalunya! (Aplaudiments.)»

«Us deia que ja s'havia acabat el predomini que ha tingut durant trenta anys la Lliga Regionalista. Quan la Lliga es plany dels atacs i dels destorbs, no té en compte que cap altre

partit no ha tingut tants d'ajuts com ella. Prou que es veié amb la Mancomunitat. Però és que la Lliga creu que té el dret diví de donar les iniciatives al poble català i que els que no les accepten a ulls clucs són uns entrebancadors.»

«Hem llegit en un diari madrileny unes declaracions del duc de Maura en les quals diu que creu que en la seva nova etapa política el senyor Cambó presidirà del regionalisme. Nosaltres desconecem molts dels punts tractats en aquest pacte misteriós però ja sabem per endavant que quan actuin junts Maura i Cambó, Catalunya quedarà arreconada: primer arreglaran la qüestió de les divises, la hisenda, l'economia, el sosteniment de les institucions, i després, si queda una mica de temps, potser, s'ocuparan del problema de Catalunya. (Els aplaudiments amb prou feines deixen sentir les darreres paraules.)»

De col·laboració

UN PAPER MULLAT

Algunes vegades, durant el període francament dictatorial de Primo de Rivera,—i fins després, en la fallida represa de la normalitat que fou la raó d'existència del govern actual,—a la desapareguda revista «LLEIDA», havíem intentat, sense el més petit comentari (en realitat, no calia) la transcripció pura i simple d'alguns articles de l'actual Constitució de l'Estat espanyol.

Aquesta feina de divulgar les disposicions fonamentals del codi polític bàsic que regula la vida dels ciutadans de l'Estat i les seves relacions mútues, a nosaltres ens semblava innocent, però al senyor censor, pel que poguérem veure, li devia semblar perversa i mal intencionada. Ho diem perquè tantes vegades com intentàrem aquesta exhumació, el llapis roig ens deixà amb les ganas.

Ara no hi ha censura. És cert que, en canvi, els senyors Fiscals de S. M., amb un paternalisme provident, han de fer uns ulls com a salers, ja que, ultra la seva serena missió de representants de la justícia, han de corregir, en nom de la pau i de l'ordre públics, les extralimitacions dels caps calents. Per molt que sigui el zel d'aqueixos respectables funcionaris, no sabem veure cap perill en divulgar algunes disposicions de la llei fonamental de l'Estat espanyol. Anem a veure, doncs, si és viable, ara, aquesta feina.

Diu l'article 86: «El Gobierno necesita estar autorizado por una ley para disponer de las propiedades del Estado y tomar caudales a préstamo sobre el crédito de la Nación» Problema: quina força legal poden tenir els milers de milions amb els quals, i sense la menor autorització, la dictadura ha compromès el crèdit de l'Estat?

Diu l'article 85: «Todos los años presentará el Gobierno a las Cortes el Presupuesto general de gastos del Estado para el año siguiente y el plan de contribuciones y medios para llenarlos, como asimismo las cuentas de la recaudación e inversión de los caudales públicos, para su examen y aprobación». Tots sabem que una de les coses de més gruix acordades per la dictadura fou la de suprimir la llei de Comptabilitat en tots els rams de l'administració, això és, erigir l'arbitrarietat en les despeses com a sistema i suprimir tot control respecte a l'inversió dels cabals que han sortit de la butxaca dels contribuents. Tenim, doncs, al menys a nosaltres, pobres profans, ens ho sembla, que totes les exaccions ordenades durant aquests 7 anys, ho han estat vulnerant la disposició constitu-

cional esmentada. I per si la cosa no resultés prou clara tenim aquesta altra disposició, consignada en l'article 41: «El Rey y uno de los cuerpos colegiados tiene la iniciativa de las leyes». Aquesta y que hem subratllat, val un imperi. Però l'article 3 encara esvaeix tot dubte, en dir, «nadie está obligado a pagar contribución que no esté votada por las Cortes o por las Corporaciones legalmente autorizadas para imponerlo».

Anem seguint. Diu l'article 5: «Ningún español podrá ser preso sino en virtud de mandamiento de juez competente». I el 9 afegeix: «Ningún español podrá ser compelido a mudar de domicilio o residencia sino en virtud de mandamiento de autoridad competente y en los casos previstos por las leyes». Cal afegir que l'article 221 del codi penal derogat per la dictadura, castigava «las deportaciones y extralimitamientos arbitrarios». A veure, ciutadans, feu una mica de memòria...

Article 10: «No se impondrá jamás la pena de confiscación de bienes, y nadie podrá ser privado de su propiedad sino por autoridad competente y por causa justificada de utilidad pública, siempre, previa la correspondiente indemnización». «Si no precediera este requisito, los jueces ampararán, y en su caso reintegrarán en la posesión al expropiado» (Article 228 del codi penal derogat). Feta la llei, feta la trampa.

I què en direm dels drets que, segons l'article 13, té tot espanyol per a emetre lliurement les seves idees i opinions, ja de paraula, ja per escrit, «sin sujeción a censura previa» i el de reunir-se pacíficament i d'associar-se per als fins de la vida humana? Poca cosa. Només cal recordar que fins fa pocs dies, i des del quinze de setembre de 1923, la censura ha existit sempre i encara avui, hi ha casos de no reconeixement dels drets d'associació i de reunió. També hem de recordar que el règim de denúncies anònimes fou una cosa corrent.

Als països en els quals hi ha establerta una república verament democràtica, la Constitució és resultat d'un pacte establert entre els seus ciutadans, que són els únics sobirans. En aquells altres on hi ha monarquia constitucional, la Constitució és un pacte entre el poble i el rei. En uns i altres, la llei fonamental, la base de tota la vida pública. Espanya, de dret, era un poble dels darrerament indicats, ben clarament ho diu l'article 59 de la Constitució en establir que «Rey constitucional»

Les nostres enquestes

Els nostres joves diuen...

Tots sabem quant dignes de respecte són els homes públics ja consagrats per la seva capacitat provada i per la seva exemplar rectitud.

Són els valors positius, que el poble, amb segur instint, coneix i estima. Sap que, en moments de desorientació, són com el far lluminós de la costa que assenyalen als navilis els perills a evitar i el camí a seguir en la negra nit desfeta pel temporal.

Però i els joves, els nostres valors inèdits o tot just manifestats, què pensen? A les seves mans haurem de depositar la direcció de les nostres coses de més importància. Es comprén, doncs, amb quin viu interès hem de saber què pensa la generació que més o menys—algú d'una manera més visible—ha mostrat inquietuds, ha viscut els primers anys de la seva consciència efectiva sota l'ombra confusional de la Dictadura.

D'aquesta gent, uns han servat una actitud de protesta exterior; aquest gest, però, no ha depassat el radi de les amistats quotidianes. Altres s'han embolicat d'un silenci que no ha permès de descobrir què hi havia dessota.

LA JORNADA es proposa fer conèixer el pensament de tota aquesta joventut—que en algun cas s'extén fins a les primícies de la maturitat—creient que així ajudarà a posar sobre el pla de l'apreciació pública els neguits, els afanys i les posicions de tota una generació que pot tancar promeses pròximes. Creiem que cal saber com s'albira l'esdevenidor immediat a nosaltres, quines rutes espirituals semblen dibuixar-se.

LA JORNADA ha adreçat a determinats valors de la nostra joventut, de la capital i de comarques, aquestes preguntes, les respostes a les quals anirem publicant així que ens arribin. Admetrem, també, respostes no demandades d'aquells que tinguin alguna cosa a dir i nosaltres jutgem interessant. Heus ací els termes de l'enquesta:

1. Quin concepte us mereix el cop de força del 13 de setembre?

2. Què penseu de les seves conseqüències?

3. Quin és el vostre pensament respecte a la catalanització que presenta avui la nostra política?

4. Us interessa el moviment obrer?

Els nostres subscriptors

són pregats de comunicar-nos qualsevol anormalitat en

el repartiment de «LA JORNADA».

és el títol oficial del monarca espanyol, acceptat per la representació popular i consagrat, per aquesta condició, «Rey legítim». Així jurà complir-ho fidelment Alfons XIII el disset de maig de 1902.

Ara bé, un R. D. del dia quinze de maig de 1926 estableix el següent: «Artículo 1.º En materia gubernativa y disciplinaria el gobierno usará de facultades discrecionales en la adopción de medidas e imposición de sanciones sin otro límite que el que señalen las circunstancias y el bien del país y le inspiren su rectitud y patriotismo». Artículo 3.º «Sobre tales determinaciones del Poder Público, a partir del 13 de Septiembre de 1923, no se admitirá ni tramitará otro recurso que el elevado al propio Consejo de Ministros, cuya resolución será inapelable». Supressió total de tot estat de dret, degudament avalada. A més, el

Real decret, té efecte retroactiu. Cap garantia ni cap limitació. Però per si calia portar les coses al punt més alt, a fi de borrar tota independència dels altres poders fonamentals en el seu ministeri, cal que el «govern» s'erigeixi no sols en legislador, sinó en jutge. Així ho determinà el Real decret de 14 d'octubre de 1926 pel qual s'autoritza al «govern» per a deixar en suspens l'execució de les sentències fermes dels tribunals en la jurisdicció contenciosa-administrativa.

Ens sembla que després de tot això, pensant què en resta del pacte establert constitucionalment, s'imposa aquesta resolució: calen tractes nous. Almenys, entre particulars, no caldríen tants manaments per a fer-ho.

HUMBERT TORRES.

VIDRES I
CRISTALLS
PLANS I BOMBATS

MAGATZEMS
Enric Cardona
R. FERRAN 44 LLEIDA : TELEFON, 98

RÉTOLS
LLUMINOSOS
I OPACS

ESTUDIS, PROJECTES I INSTAL·LACIONS de tota mena de CRISTALLERIA

Informació local

Informació del temps

El dia d'ahir correspongué perfectament, amb la seva bonança i bon temps, a l'interès, que sentíem amb motiu de la sortida de LA JORNADA.

Fou un dia ple d'inquietuds i de moviment al qual s'hi uniren els elements de la naturalesa lluint el sol ben a pleret facilitant-nos així, ara que ja comencen a sentir-se les primeres fresques tardorals, la nostra tasca i treballs inicials.

L'horitzó polític s'esclareix i s'inicia la propera aparició d'una atmosfera sana i purificada dels aires i insectes que la infecten actualment.

Per aconseguir aquest propòsit no ens mancaran pas els ànims.

Diàriament recollirem en una breu impressió els comentaris del temps en llurs aspectes atmosfèrics i polítics.

Nou metge

Després d'un expedient acadèmic brillant, ha acabat els seus estudis universitaris a la Facultat de Medicina de Barcelona, Salutjà Estadella, fill del nostre col·laborador Dr. Josep Estadella.

Una sincera enhorabona al nou metge i a la seva distingida família.

La nostra clientela és la millor garantia i propaganda per a la venda dels rellotges MORON.

SUCCESSOS

A les 9'34 d'avui ha estat curat Emeteri Acín, de 15 anys, que viu a la carretera de Barcelona i és empleat de la S. A. Cros, el qual presentà ferides incises confuses i contusions a ambdós mallois del peu dret, produïdes per atropellament d'un automòbil, matrícula de Lleida, n.º 535, segons manifestà el mateix lesionat. Pronòstic lleu.

Comprant rellotges MORON obtindreu garantia i precisió.

A dos quarts d'una d'aquesta nit passada ha estat curat al Dispensari Municipal, Ramon Doia Hernández, de 42 anys, natural de Batussa (Osca), tran-

seïnt, el qual presentava l'arrancament de la pell del cap i galrebé totalment el pavelló de l'orella dreta i diverses altres ferides, causades amb baralla. Pronòstic reservat. Fou conduït a l'Hospital.

Rellotges Moron, màxima garantia

AJUNTAMENT

Les subhastes celebrades ahir per l'arrendament dels pasturatges en La Cerdera, Buisenit i Grenyana, varen quedar desertes per manca d'ofertors.

Sota la presidència del senyor Vilalta, va reunir-se ahir, la Comissió d'Hisenda, estudiant els assumptes que han d'anar a la reunió d'avui de la Comissió Permanent.

Avui a les 7 de la tarda celebrarà sessió ordinària la Comissió Municipal Permanent.

AVIS.—La rellotgeria Moron ha ampliat els seus tallers dotant-los d'aparells moderníssims que permeten d'arreglar els rellotges amb la màxima rapidesa i seguretat.

Proveu-ho i us convencereu.

DIPUTACIÓ

Sessió del 29 de setembre de 1930.—S'aproven les factures de material d'obres de Ramon Areny, Josep Florença, Josep Pujol i Casa Rocalla. Relació de jornals d'operaris. Factura de Ramon Urriza, material escriptori. De casa Balasch un objecte per a un premi. D'indústries sanitàries, medicaments. Acta de subhasta de la Notaria Canyellas. De la Sastreria Fontdevila factura uniformes. I s'aprova també factura Parellada, de gasolina pel parc Sanitari.

S'aprova pressupost casa Inclusa, una subvenció per l'aplec de la sardana i una copa com a premi en les festes de Bellvís.

Demandar antecedents per a estudiar el pressupost de la Delegació Provincial del Treball.

L'acta de recepció dels camins de Santa Fe al de Cervera a Torà, de Grenyana a la carretera i Vilanova d'Alpicat. Així

mateix s'aprova l'acta de replanteig del camí d'Esplugu Calva a Maldà.

S'aprova la reparació dels següents camins: D'Arseguell a la carretera de Lleida a Puigcerdà; de l'Hostal de la Cirera a la carretera de Basella a Manresa; de Solsona a Sant Llorenç de Morunys; de Seu d'Urgell a Ortedó.

S'atorgen els següents permisos per a obres: a Recs i Força de l'Ebre. Josep Salla, de Maldà, Ignasi Calvet, de Lleida, Emili E. de Lleida i a Ignasi Rubiel de Tost.

Conforme a la demanda presentada per l'alcalde de Borges Blanques, sol·licitant que se li presti un cilindre.

Es concedeix a l'alcalde de Talarn la brigada que demana.

S'autoritza: audicions als padrons de cèdules de Soses, Ossó, Balaguer i Tàrrrega, la subhasta del Pont de Bar, el permís del Director del Dispensari antituberculós i la pròrroga del plaç per a les cèdules.

S'acorda anunciar concurs de roba per a l'hivern, distribució de cabals i les demandes per a l'octubre.

Pianos Guarro

HARMONIUMS KASRIEL

La casa més antiga i la única a les províncies de Lleida i d'Osca que pot servir tot l'extens ram de Música.

Cavallers, 66 LLEIDA

Anunciant!

"LA JORNADA" visita totes les nostres comarques. El vostre anunci ens interessa i us interessa.

Dr. Humbert Torres

Vies urinàries
Vies digestives
Raigs X

De 11 a 1
De 8 a 9

Petits anuncis classificats

Demano un préstec de 10.000 ptes, en primera hipoteca, damunt casa de nova construcció emplaçada en lloc cèntric d'aquesta ciutat. Dirigir-se a LA JORNADA.—Anunci núm. 1.

El dia 29 de setembre, cap a les dues de la tarda, Josep Pi-qué, d'Arbeca, perdé, al carrer del Moli Vell, una cartera amb documents i 450 ptes. en billets. Es gratificarà la seva devolució.—Anunci núm. 2.

Tot ballant sardanes als Camps Elisis, diumenge passat, una senyoreta perdé un imperdible que té en molta estima. Es prega la seva devolució a LA JORNADA.—Anunci núm. 3.

COMARQUES

VINAIXA.—Entre els elements d'esquerra, l'aparició de «LA JORNADA» és esperada amb solemne expectació. Cal remarcar que des de que's parla de fer sortir aquest periòdic —bé prou que ho necessitem tots els lleidatans—, s'han suscitat tota mena de converses relacionades amb aquest afer de tanta transcendència cívica i moral.

Volem en aquest nostre diari fer ressó de tots aquells fets que s'hagin esdevingut dintre la vida política del poble i fer ressorgir la nostra veu per tal de denun-

Finca rústega, d'olivers i vinya, de 10 jornals, a vendre en bones condicions de pagament. Situada al terme de Zaidí. Petició a LA JORNADA.—Anunci núm. 4.

ciar tots els abusos que comença el caciquisme local, que, com els altres pobles, sol desplaçar-se a pleret i a contra cor del poble. Per això és convenient que des de les planes de «LA JORNADA» el poble de Vinaixa i pobles veïns, hi siguin representants, puix ja que aquesta és la única solució que tenim per a defensar-nos dels caciquets denigrants que com una herba de mala espècie, han buscat gairebé a tot arreu de la península.

Remerciem la generosa acollida que en ses planes «LA JORNADA» ens dona, i desitgem que tots els nostres pobles veïns vulguin portar a terme l'obra de justícia i neteja ciutadana que tant i tant ens manca a tots i, que ens fem amb tota urgència si no volem després pagar més les greus conseqüències.

CLARANDRA.

Vinaixa, 30—9—30.

CERVERA

Els dies 28, 29 i 30 de setembre (festa major) i 5 d'octubre tindrà lloc a l'Arxiu Històric de Cervera, una exposició d'Art.

En Josep Baile i Campderrós hi exposarà una col·lecció de quadros a l'oli i aquarel·les i dibuixos.

El fotògraf Claudi Gómez i Grau exhibirà una colla de fotografies al bromur, de paisatges, marines, retrats, documentals, etc.

Hi haurà també una vitrina plena d'impressos i treballs d'impremta, originals de l'impressor En Josep Salat i Fornells.

Contribuirà a l'interès d'aquesta exposició l'exhibició d'uns dibuixos de recons certerins i una col·lecció de postals d'heraldica certerina, recollides pel senyor Josep Fàbregues.

Aquesta Exposició diu molt de bé pel desvetllament espiritual de Cervera.

Mobles a plassos

CABRINETY, 24

Robert Perenya

Malalties dels ulls

De 11 a 1 i De 5 a 7

Plaça Llibertat, núm. 2

LLEIDA

Un aparell de RADIO, en tota llar és indispensable

I

en Radio PHILIPS o res

Restaurant PARISIANA

RAMBLA FERRAN, 39 - TELEFON 381

Coberts des de 4'50 pessetes

Server a la carta

Saló per a Banquets i Lonchs

Preferit pel Turing Club

Servei acurat - - Confort modern

Esqueles mortuòries fins a la una de la matinada

==== Avisos: impremta Sol ====

LUBRIFICANTS FRANCOIL AUTO

REPRESENTANT ROSSEND IBARZ

Anselm Clavé, 19 - 1.º LLEIDA

"LA INDUSTRIAL CESTERA"

Fàbrica de cistells de totes menes. — Embalatges de totes menes per a l'exportació de patates, fruites, verdures i bombones d'àcid.—Panístres de totes menes per a l'agricultura i la indústria.

JOSEP ENRICH BERTRAN

LLEIDA. — (Camí de Corbins)
Còvens extraforts «Terrallons» per als Senyors Empresaris d'Obres Públiques i en general.
NOTA —Es compren vímet i canyes.

E. Andrieu Lamarca

Sastreria

Major, 16 1.º

LLEIDA

BOMBA BLOCH

de crèdit mundial

Demaneu-la a tots els electricistes

NOUS MODELS

Grups centrífugs BLOCH, amb motor elèctric i de gasolina.

Grups especials per a Sindicats i grans magatzemistes per trascolar oli i vi.

CONSTRUCTOR:

JAUME GUIXART

BARCELONA

Sastreria i Confeccions

Casa Pujol

de

Manuel Bernaldo

Gran assortit d'abrics

per a home des de 40 pessetes
per a nen des de 14 pessetes

Tall i confecció de primer ordre

PREU FIXE

Major, 60

Lleida

Informació telegràfica i telefònica

Formidable incendi a la Fàbrica de xocolates «Nèlia».—Un llibre sobre l'Estatut Regional.— Reunió del Concili de Ministres.— Pròximes noces del Príncep d'Astúries?—Declaracions del Sr. Macià a Brusel·les.

BARCELONA

Formidable incendi

A primeres hores de la matinal s'ha declarat un formidable incendi en la fàbrica de xocolata Nèlia situada en el núm. 20 del carrer de Macià emplaçat en la barriada de Can Tunis. Hi han acudit, bon punt s'han assabentat del sinistre, les forces de seguretat, guàrdia civil, etc. etc. Han acordonat l'edifici en un radi prou extens que permetés allunyar la gent del lloc del perill. Arribats els bombers han practicat els treballs d'extinció, intentant salvar la maquinària. El foc, però, havia pres un increment tan extraordinari que han hagut de renunciar als treballs de salvament de la referida maquinària, quedant aquesta destruïda per les flames. L'edifici ha quedat completament devorat pel foc. Les pèrdues es calculen en un milió de pessetes entre el cos de l'edifici, la maquinària i els departaments interiors.

En una nota facilitada a la premsa per l'oficina de policia, es declara que les pèrdues han pujat a un milió i mig de pessetes.

La fàbrica de xocolates Nèlia, estava assegurada a tres companyies. Es calcula que han quedat sense treball 50 obrers.

Afortunadament, no ha calgut lamentar cap desgràcia personal.

Un llibre del President de la Diputació.

Ha quedat imprès el llibre

del President de la Diputació de Barcelona, recopilant tot quant s'ha escrit prop de l'Estatut Regional.

Tanquen el llibre unes amargues paraules del senyor Maluquer i Viladot condolent-se de l'esperit general, refusant la sol·lució del problema Català.

Reconeix que ha fracassat en els intents que el portaven a la solució del referit Estatut i renova la seva fe en el dinamisme català, pregant a la Comissió que compregui i no deixi de col·laborar en les tasques que han seguit fins ara tots plegats.

Fa vots, també, per tal que aquest dinamisme no s'estronqui.

El llibre serà repartit entre tots quants formin part de la Comissió, la reunió de la qual ha de celebrar-se el dia 13 d'octubre.

MADRID

El Director general de Seguretat a Barcelona.

En l'expres d'aquest matí ha arribat el Director de Seguretat, general Mola. Bon punt ha baixat del tren s'ha dirigit a casa dels seus pares; després s'ha traslladat a la «Jefatura» de seguretat on ha parlat amb el senyor Toribio. A la sortida ha saludat el governador civil general Despujols i ha tornat a la «Jefatura» on ha celebrat una conferència amb el senyor Toribio que ha durat més de dues hores.

S'ignora de què hauran pogut parlar, però es concedeix una gran importància a l'entrevista.

L'Assemblea de l'Aliança Republicana.

S'ha celebrat l'Assemblea de l'Aliança Republicana. En tots els periòdics de Madrid en parlen amb gran entusiasme, atorgant una gran importància a l'acte i fent-ne extenses ressenyes i comentaris. «El Debate», per contra, diu que la cosa no té res de particular; fa el contrari a les manifestacions dels altres diaris.

Manifestacions del Ministre de la Governació.

Amb referència a la situació general de La Corunya, el ministre de la Governació, general Marzo, ha manifestat que en aquella població la vaga continua de la mateixa manera. A Vigo es desenrotlla pacíficament i sense incidents com també a Pontevedra i Tuy. En les altres poblacions no hi ha novetat.

Ha afegit que de la resta de la península tenia bones notícies i que el Govern estava molt satisfet de la situació general actual com també del comportament de la premsa.

El Duc d'Alba.

Després d'assistir al Consell, el duc d'Alba, sortirà cap a Sant Sebastià per tal de complimentar amb el ministre d'Estat de

Portugal, que es troba en aquella ciutat.

Reunió del Consell de Ministres

A les sis de la tarda s'ha celebrat reunió del Concili que ha durat fins a les nou del vespre. S'han facilitat notes oficioses.

El ministre d'Estat, s'ha ocupat de qüestions relatives al seu càrrec, de les que n'ha donat compte als seus companys de ministeri.

El de Foment, que ha estat el primer de sortir, ha dit:

—Ha estat signada l'expropiació dels terrenys de la vall de Campó.

Quan ha sortit el senyor Matos l'han rodejat els periodistes els quals li han preguntat si en la reunió s'havia parlat de política.

—Res de política, ha contestat el ministre de Foment.

El Ministre de Marina ha manifestat que li havia estat aprovat el projecte de comunicacions marítimes.

Quan ha sortit el President, els periodistes l'han envoltat. Aquests li han demanat una referència de la reunió. El general Berenguer s'ha limitat a contestar:—Assumptes de canvi, expedients i coses d'Estat...

Un periodista li ha dit que havia recollit el rumor de les noces del príncep d'Astúries amb la infanta Esperança filla de l'infant D. Carles i fins ha aventurat que aquestes foren anunciades en la «Gaceta» del vuit al deu del mes proper.

—Què hi ha de cert d'això?
—No sé res—ha contestat el President. No estem enterats de

res nosaltres; aquests són uns assumptes que es coneixen quan ja estan pròxims a celebrar-se.

El darrer de sortir ha estat el ministre d'Economia.

Interrogat també pels periodistes ha respost que en el concili no s'havia parlat res de política.

De les notes oficioses facilitades, la d'Hisenda dona compte dels canvis i afegeix que la tendència desfavorable accentuada aquesta darrera setmana obeeix a assumptes interiors. En la nota de la Presidència es tracta de l'expedient per a la suspensió del servei de les línies aèrees regulars de Canàries, Madrid, Sevilla, Larraix i Biarritz.

En la d'Estat, hi consta que s'informa el Concili de diferents assumptes que eventualment seran objecte de conversacions amb el ministre de Relacions Exteriors de Portugal. Informa també del curs dels treballs a la Societat de Nacions.

Finalment que el Govern està conforme amb el projecte presentat pel ministre sobre comunicacions marítimes el qual serà sotmès a les Corts.

PROVÍNCIES

Diari recollit

València.—L'edició d'avui del diari republicà «El Pueblo», ha estat recollida, essent creença general que ha estat degut a la publicació dels discursos pronunciats a Madrid en el míting del diumenge.

Mobles a plassos

CABRINETV, 24

ESTRANGER

El diari de Brusel·les «Le Soir» publica unes manifestacions del senyor Macià a la seva arribada a la capital de Bèlgica. Diu que ha arribat bé, malgrat la rapidesa amb que l'heu obligat a fer el viatge. Ha declarat que a Espanya els esdeveniments es precipiten ràpidament i que la situació esdevé cada dia més tensa i que res no tindria de particular que ben prompte es descabdellessin coses escepcionals i d'extrema gravetat.

Confia en què podrà tornar ben aviat a Barcelona.

Diu també que lluny de sentir-se amargat li dona un gran optimisme la fesomia que prenen les coses en aquests darrers moments.

La malaltia del senyor Irigoyen.

Buenos Aires.—L'ex president Irigoyen continua defingut en el torpediner «Belgrado», malalt d'alguna gravetat.

El metge, que li presta assistència ha indicat la conveniència de que el senyor Irigoyen sigui traslladat a terra, per tal d'atendre millor a la seva curació.

Hom creu que el Govern atindrà aquest prec i autoritzarà el desembarc de l'ex-president.

Vaga solucionada

La vaga del Ram de Transports, que estava anunciada per a demà, dijous, ha estat solucionada en principi, a l'obtenir els individus que componen aquell ram de part dels seus patrons respectius, les millores que sol·licitaven.

L'opinió coincideix...

...ical escoltar-la...!

ALMACENES DE SAN PEDRO S. A.

és la casa preferida en TEIXITS - NOVETATS - CONFECCIONS

Recomanada secció de SASTRERIA A MIDA

Assortits extensos

Calitats i gustos selectíssims

Preus molt limitats

TRES ventatges que han consolidat el nom de:

Almacenes de San Pedro S. A.

Molts catalanistes i republicans dels pobles encara no són subscriptors nostres. Deuen ajudar-nos. Rebran LA JORNADA. Si no la vulguessin, dins els cinc primers dies, son pregats de fer-la retornar pel carter.

LA JORNADA

Els anunciants no deuen oblidar que cada exemplar de LA JORNADA, passa per moltes mans. L'anunci a les nostres planes és d'èxit segur.

El primer Aplec de la Sardana

Els preliminars de la magna diada.—A desgrat del mal temps, els actes es veieren molt animats.—L'arribada de sardanistes forans.—La sardana de Garlandes, ballada per primera vegada a Lleida, fou la nota culminant del festival de la tarda.—Un magnífic concert de la Cobla Barcelona-Albert Martí i un triomf de la liederista Andreua Fornells.—Una bona organització.

Els preliminars de la magna diada

Organitzar un aplec de la Sardana a Lleida, és, si més no, entaular una lluita contra un sens fi d'obstacles que, conscientment o inconscient, se us posen al pas. Cal reconèixer i lloar la tasca que ha calgut fer a l'abrandat jovent del Foment de la Sardana en realitzar aquest primer Aplec. Gràcies a aquest jovent, Lleida ha vibrat unes hores, i ha viscut una sana emoció catalanesca.

Aquest temps!

El temps és un element amb el qual generalment no es compta. Es potser per això que ens dona tan desagradables ensurts. Es, tanmateix, enutjós i irritant haver de sucumbir, quan totes les adversitats són resoltes—cosa de sí prou costosa en un país tan desgovernat com el nostre—davant d'un estat difícilíssim de preveure.

El cas, però, és que el temps es proposa igualar la festa i ho hauria aconseguit a no trobar en els organitzadors una tenacitat prou forta per a superar els contratemps.

Amb tot, calgué modificar el marc de la festa. L'ermita de Grenyana no pogué oferir als dançaires la seva ufania ni l'ombratge de les seves arbrades, ni l'aigua fresca i cristallina que apaga la set i dona coratge, ni la melodia de les veïnes agüetes del Segre que hauria endolcit el cantar de les cobles...

Els que venen

De matinet són arribats sardanistes del Camp de Tarragona que s'associen a la festa bo i acceptant l'oportú convit dels sardanistes lleidatans.

El temps, aquest temps de Déu tan inoportú, ha desencorajat moltes colles foranes que havien anunciat la seva vinguda.

La pluja persistent de la vigília de la festa i de la matinalada següent ha portat un desencís al nostre dels nostres companys de fora. I aquest desencís els ha tallat les ales amb les quals

haurien vingut a donar-nos les mans.

Ha estat un desencant amarg.

Comença la festa

En la impossibilitat de celebrar les ballades a l'ermita de Grenyana, hom decidí fer la del matí al Saló d'actes de Joventut Republicana, generosament posat a disposició del Foment de la Sardana.

Poc a poc s'hi anà congregant gent fins al punt que al migdia el Saló era ple de gom a gom.

Inicià les ballades la Cobla «La Principal de Lleida» amb un selecte programa de Sardanes.

Als volts del migdia entra al local la Cobla «Barcelona-Albert-Martí» i la seva presència és acollida amb una ovació de simpatia. L'animació és a cada moment major.

La notable Cobla dona a vent les notes de «Marinada», una sardana que és una joia, del compositor Pérez-Moya. Aquesta i les següents són puntejades per infinitat de rollanes.

Les dues cobles a l'onísson, executen «Pluja de Flors», de Gratacós. El conjunt és admirable i els músics han realitzat un bell esforç en obtenir dels respectius instruments una justesa de notes precisa.

Amb l'aquiescència del propi Albert Martí i fora de programa, es dona «La Santa Espina» No cal dir que ací és on culminà l'entusiasme i on les ovacions es succeïren ininterrompudament fins al final i essent precis bisar-la, encara.

Acabada amb tan bell esclat d'entusiasme la festa del matí, hom serví un dinar de germanor, en el qual compartiren amigablement els músics de les dues cobles que prenién part en el festival, amb un nodrit nucli de sardanistes que ni per un moment volgueren perdre contacte amb els executants de sardanes.

A la tarda, als Camps Elisis

A primeres hores de la tarda el temps volgué reconciliar-se

amb els organitzadors i lluf el sol, encara que amb no massa valentia. Això despertà un raig d'optimisme en el jovent sardanista i es convingué en celebrar l'acte de la tarda en els jardins dels Camps Elisis. No cal dir que els nostres jardins públics acolliren una gran multitud, i els dançaires que ballaven ho feien amb el cor esbatanat a l'aire, saturat de pluja i d'herbei.

Fou ballada la sardana dita de Ramells, si bé la que captivà el públic present a la festa fou, precisament, la

Sardana de Garlandes

que per primera vegada es ballava a Lleida. Sota la gentil arcada de les garlandes florides, les parelles es movien amb un ritual suau i precís i tothora bell. Foren prodigats elogis entusiastes a la rollana del ball de Garlandes i al Foment de la Sardana per haver ofert a la nostra ciutat aquesta innovació, que per l'acollida gentil que ha tingut, no dubtem en dir que ha pres carta de naturalesa.

El concert de la nit

El concert que s'havia anunciat als Camps Elisis, no pogué tenir lloc al Teatre Municipal per tal com, en previsió del temps insegur, s'havien fet gestions i aquestes amb èxit, prop de l'empresa del Saló Nova Catalunya la qual s'avingué a cedir el local.

Un poc més tard de l'hora, anunciada, doncs, feu la seva aparició la cobla «Barcelona-Albert Martí». Executà, amb la maestria que li és reconeguda, un eufillat de sardanes bones entre les bones. «El cavaller enamorat», de Manén, fou dit per la tenora de l'Albert d'una manera insuperable. Sembla talment com si executant millora la composició; tal és la correcció i netedat de sò que obté amb el seu instrument. Altres elements de la cobla tals com el Flaviol, el fiscorn, cornet i triple són mestres en l'execució i, tots amb tots l'onze de la Barcelona-Albert Martí constitueix un conjunt d'una vàlua poc menys que insuperable.

El programa de sardanes era integrat, ultra l'esmentat Manén, per Ruera, luncà, Casals, Morena, Toldrà, Paulis, Solé i Garreta.

Un comentari apart mereix la soprana Andreua Fornells, que coadjuvà a l'èxit del concert amb una part ben important.

La singular artista del cant, solista de l'Orfeó Català, ens feu viure uns moments d'ensom-

Un procés a un amic nostre

A rel d'unes fulles impreses que hom escampà per Lleida el dia de l'arribada de D. Alfons XIII a la nostra capital, fou format un sumari per injúries al rei, mitjançant fulles clandestines, contra el nostre bon amic Ramon Sales.

A la defençió immediata que s'efectuà, seguiren cinc dies de presó durant els quals el nostre amic fou incomunicat formant-seli el conseqüent procés, el qual tenia lloc el 8 de juliol d'enguany.

Seguint la relació de fets relatius a aquest cas, sabem que s'apel·la per considerar l'acte de processament injust.

El 24 de setembre es veié l'apel·lació a l'Audiència principal, i hom sentencià de la següent manera:

«Se revoca en totes sus partes el auto dictado por el Juez de esta capital en 8 de julio último, dejando sin efecto el procesamiento de D. Ramón Sales Torres en el mismo acordado con todas sus derivaciones y consecuencias legales».

Nosaltres lamentem sincerament totes les molèsties causades al culte mestre municipal de l'Alhóndiga i així ho fem públic.

Eusebi Blanco

Estoreria, número 14
LLEIDA

Joyes — Rellochs — Optica
Cristalls — Reparacions

— PREUS ECONOMICOS —

ni, sentint la seva veu. Les nostres oïdes vibren encara recordant la melodia «Cançó de Maria breçolant», de Reger. Es en aquesta cançoneta on apreciàrem en la Fornells una déu de facultats, la meitat de les quals obra el miracle d'una veu que més que humana semblava divina.

Andreua Fornells és una liederista que posseeix tot el que cal per a ésser reputada com de les millors, sinó la millor. A una dicció perfectíssima hi ajunta una modulació de veu facilíssima i un timbre puríssim, ço que li permet les més felices execucions sense haver de recórrer a trucades de cap mena.

Recità composicions de Mozart, Reger, Beethoven, Brahms, Toldrà, Nicolau («El Mariner» és una cançoneta deliciosa), Millet, F. Fornells, Garreta i Morena.

Totes foren fervorosament acollides i, moltes, bisades.

L'organització

Com ja hem dit, del Primer Aplec de la Sardana n'ha tingut cura el Foment de la Sardana.

Val a dir que, amb tot i les dificultats de tot ordre amb què ha topat l'entitat organitzadora, l'èxit ha estat complet i sempre, en tot moment, l'ordre ha estat absolut.

Felicitem els sardanistes locals pel festival que amb tant d'encert han sabut realitzar i desitgem que el seu amor a les coses de la terra els porti a repetir sovint actes com al que suara hem assistit.

Recomanem als nostres lectors que facin les seves compres a les cases anunciadores de «LA JORNADA».

ELS ESPORTS

CICLISME

Campionat de la província de Lleida 1930 i Cursa reservada a corredors nacionals, segones, terceres i neofits.—Gran premi Magatzems E. Caradona.—Trofeu Joventut Republicana de Lleida.—Organització de l'Esport Ciclista Lleidatà.

Circuit de la cursa: Lleida, Juneda, Borges, Arbeca, Vilanova, Bellpuig (control) Belianes, Maldà, Llorenç, Vallbona, Rocallaura, Veltall, Ciutadilla, Verdú, Tàrraga, Vilagrassa, Bellpuig, Golmés, Mollerusa, Sidamunt, Bell-lloc i Lleida. Total 140 quilòmetres.

Classificació general

1. Casimir Montoi («E. C. Lleidatà») 4 h. 49 m.
2. Ricard Berenguer («E. C. Lleidatà») 4 h. 50 m. 5 s.
3. Josep Cuito («E. C. Lleidatà») 4 h. 52 m.
4. Josep Carulla («E. C. Lleidatà») 4 h. 52 m. 2 s.
5. A. Espinal («P. C. Manresa») 5 h.
6. F. Gasull de Talladell 5 h. 25 s.
7. B. Gil d'Almudévar 5 h. 50 s.
8. M. Lozano («E. C. Lleidatà») 5 h. 5 m. 30 s.
9. M. Llumà («P. C. Manresa») 5 h. 3 m. 30 s.
10. E. Colom («P. C. Manresa») 5 h. 3 m. 32 s.
11. G. Munyoz («E. C. Lleidatà») 5 h. 19 m. 55 s.
12. A. Miró («E. C. Lleidatà») 5 h. 19 m. 55 s.
13. C. Fernandez («E. C. Lleidatà») 5 h. 19 m. 55 s.
14. C. Brulls de Secuita 5 h. 27 m. 50 s.

Classificació Provincial

1. C. Montoi de Lleida.
2. R. Berenguer de Lleida.
3. J. Cuito de Lleida.
4. J. Carulla de Lleida.
5. F. Gasull de Talladell.
6. M. Lozano de Lleida.
7. G. Munyoz de Lleida.
8. A. Miró de Lleida.
9. C. Fernandez de Lleida.

Terme mig del vencedor

Havent empleat 4 hores i 49 minuts en recórrer els 140 quilòmetres de la cursa, resulta que el promedi de Montoi ha estat de 29 quilòmetres 134 metres per hora, cosa que demostra la classe dels nostres corredors.

Film de la cursa

A les 12'05 del migdia del passat diumenge, es donà la sortida als corredors des del davant de Joventut. Un nombros públic presencià tots els preparatius, procurant assabentar-se dels corredors que prenién la sortida així com altres detalls de la cursa.

La caravana està en marxa, naturalment a tren lent. A la baixada dels Magraners es desporten els que porten el cap i es fa la davallada a un tren molt viu, estirant-se el grup però sense haver-hi cap rerassagat. Així es passa per Margalef, Juneda i Borges per Arbeca i Vilanova es continua amb la mateixa arribant al control de signatura de Bellpuig, Montoi seguit de Cuito, Berenguer i Carulla, aquests seguits dels altres corredors que a poca distància van arribant al «bureau» de signatura.

Es després de Bellpuig i fins al Veltall que vé el fort de la cursa i per això els corredors preveient-ho procuren situar-se i no perdre contacte amb el pilot davanter. Sense rés de nou es passa per Belianes, Maldà, Llorenç, Vallbona, i Rocallaura, i així s'arriba a la pujada del Veltall, Montoi baixa de la màquina i canvia el «desarrollo». Es ací on es produeix la batalla ja que sols resten al pilot de cap, Carulla, Cuito, Espinal, Berenguer i Brulls quedant rerassagats els restants. Als 4 quilòmetres de pujada Montoi aconsegueix juntar-se amb el pilot i carburant magníficament arriba primer dalt de la pujada amb 300 metres d'avantatge sobre el grup que el segueix, però Carulla, Berenguer i Cuito no el perden de vista i a la baixada poden agafar contacte novament amb Montoi, seguint tots 4 marxant amb un tren molt fort i guanyant terreny a la resta dels corredors. Per Tàrraga passen Berenguer, Montoi, Cuito i Carulla amb molt avantatge sobre els demés i a la sortida d'aquesta població, Cuito té dues pannes de cadena que l'obliguen a quedar-se prou distanciat del grup davanter. Per Vilagrassa i Golmés, passen amb molta marxa els tres corredors esmentats seguits de Cuito però a Golmés Carulla perd contacte amb Montoi i Berenguer, i allí amb un esforç Cuito pot juntar-se a Carulla. Per Mollerusa, Sidamunt i Bell-lloc passen en primer lloc Berenguer i Montoi i a poca distància Carulla i Cuito, i després d'aquesta darrera població es decideixen els primers llocs ja que Montoi pot desfer-se de Berenguer, el qual entra a la meta segon, i Cuito pot així mateix avançar a Carulla classificant-se respectivament en tercer i quart lloc.

Comentaris

Pel nombros públic que a totes les poblacions del circuit ha presencià el pas dels corredors, es demostra l'afició que va agafant aquest esport a les nostres contrades cosa que, afegida a la classe dels nostres corredors, farà possibles noves competicions i per tant nous adeptes a aquest esport.

A Bellpuig es demostrà que els nostres corredors ja saben anar pel món, puix malgrat l'haver signat algú al control amb el segon cognom i tot, la majoria ho feien posant-hi solament el número d'inscripció i algú com el «tour» Fernandez fins ni això va fer.

Montoi, Berenguer, Cuito, Carulla i Lozano demostraren la seva classe i que dins del ciclisme a Catalunya són valors a poc termini que ens faran quedar bé allà on vagin.

Llástima que Solans i Vidal no prenguessin la sortida, ja que segurament la classificació hauria estat encara més disputada del que ho ha estat.

CONTROL.

TIP. SOL. — LLEIDA

Rápida S. A.

Sucursal de LLEIDA: Caldereries, núm. 12

Màquines de cosir i brodar. — Màquines especials. — Accessoris de totes menes. — Ensenyament gratuït de brobar. — Reparacions. — Vendes al comptat i a plaços. — Canvis.

PROVIDOR DE LES ESCOLES NACIONALS

GRAN PREMI

Exposició Internacional de Barcelona 1929

LA MÉS ALTA RECOMPENSA

